

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
Спеціальність А3 Початкова освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
початкової освіти та освітніх інновацій
протокол №1 від 26 серпня 2025 р.

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика навчання природничої освітньої галузі.
Викладач (-і)	Височан Леся Михайлівна
Контактний телефон викладача	38096 3654260
E-mail викладача	vysochan.lesia@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3кредити ЄКТС 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок, 15.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є закономірність зв'язків між складовими навчального процесу НУШ: змістом навчання (навчальним предметом), діяльністю учителя (викладанням) і діяльністю учнів (навчанням) і розроблення шляхів його оптимізації..	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Методика навчання природничої освітньої галузі є - дисципліна, що вивчається студентами другого/третього курсу спеціальності «Початкова освіта» у четвертому- п'ятому семестрі і включає основні питання викладання природничої освітньої галузі у початковій школі. Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Методика викладання природничої освітньої галузі », необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів . <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення ЗСЖ

Фахові компетентності:

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

Програмні результати навчання:

ПР-6. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-7. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових, індивідуальних, особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-9. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-18. Використовувати особливості регіонального освітнього середовища для ефективного навчання і виховання учнів початкової школи.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
-------------	-----------------------------

лекції		10 годин	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18 /4 годин	
самостійна робота		58 годин	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	Початкова освіта	2	нормативна
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Тема 1. Мета і завдання навчання природознавства в початковій школі. Сучасні навчальні технології у навчанні природничої освітньої галузі.		2	2 4
Тема 2.Сучасний урок інтегрованого курсу “Я досліджую світ” в початковій школі.		2	2 лаб 6
Тема 3. Теоретичні основи методики викладання природничої освітньої галузі. Загальноосвітні та виховні завдання природничої освітньої галузі			2 лаб 6
Тема 4. Зміст, принципи відбору і розміщення навчального матеріалу природничої освітньої галузі		2	2 6
Тема 5. Матеріальна база навчання природничої освітньої галузі.		2	2 6
Тема 6. Методи навчання природничої освітньої галузі.		2	4 10
Тема 7. Форми організації навчання природничої освітньої галузі.			2 6
Тема 8. Екологічна освіта учнів початкової школи при вивченні природничої освітньої галузі .			4 6
Тема 9. Шляхи підвищення якості навчально-виховного процесу учнів при вивченні природничої освітньої галузі			2 8

ЗАГ.:		10	18	58
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Екзамен, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає 50 балів за написання письмового екзамену та (50 балів) оцінки за практичні заняття (35 балів) і контрольну роботу та самостійну роботу (15 балів).			
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота, що складається з двох теоретичних та двох практичних завдань			
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів			
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань			
Підсумковий контроль	Екзамен, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає 50 балів за написання письмового екзамену та (50 балів) оцінки за практичні заняття			
7. Політика навчальної дисципліни				
Неприпустимі плагіат та списування на контрольній та іспиті. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання вправ із теми. Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести і тільки тоді буде допущений до складання екзамену. Письмові роботи:Обов'язковим є написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи.Контрольна робота проводиться для перевірки здатності здійснювати навчання молодших школярів з “Методики навчання природничої освітньої галузі”. Академічна доброчесність:Очікується, що роботи студентів будуть. їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, вручення в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної доброчесності. Виявлення однак академічної недоброчесності в письмовій роботі стулена є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять: Очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених навчальною дисципліною. Неформальна освіта: Форми неформальної освіти: очна -(тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна- (дистанційні курси, вебінари).				

8. Рекомендована література

1. Державний стандарт початкової освіти. Прийняття від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
2. Закон України Про освіту. Прийняття від 05.09.2017 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.
4. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
5. Михайлишин Р. Метод проектів у початковій школі як педагогічна технологія. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2016. Вип. 30. С. 43–53.
6. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
7. Анісімова Г. О., Нікулочкіна О. В. Сучасний урок у початковій школі : традиції та інновації : навч.-мет. посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2013. 236 с.
8. Біда О. А. Сільська малокомплектна школа : навч. посіб. для вчителів початкових класів і студентів педагогічних факультетів. Київ : Науковий світ, 2015. 34 с.
9. Біда О. А. «Я і Україна» та сільськогосподарська праця. Методика викладання (теоретичні основи) : навч.-метод. посібник для студентів педагогічних факультетів ВНЗ та класоводів. Умань : РВЦ «Софія». 2016. Вид.1. 264 с.
10. Біда О. А. «Я і Україна» та сільськогосподарська праця: Методика викладання (теоретичні основи): навчально-методичний посібник для студентів педагогічних факультетів ВНЗ та класоводів. Умань : РВЦ «Софія». 2013. Вид.2. 170 с.
11. Біда О.А. Супутник природознавства. Природничо-екологічний тлумачний словник : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та класоводів. Київ : Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003. 336 с.
12. Височан Л. М. Методика викладання природознавства: навчально-методичний посібник для студентів ОКР «Бакалавр»галузі знань 0101Педагогічна освіта напрямку підготовки : 6.010102 Початкова освіта. Івано-Франківськ: НАІР, 2014. 164 с.
13. Vysochan Lesia. The Principle Of clarity As A Method Of teaching Special Disciplines. *Higher Education Journal of Critical Reviews*, 2020 7(13). pp 119-121. <https://www.scopus.com/>
14. Vysochan Lesia. Research activity as a technology of activation of cognitive activity of students of higher education institutions. *Systematic Reviews in Pharmacy*, 2020, 11(9), pp. 474-477 (Scopus preview-Vysochan, Lesia Mykhaylivna (<http://www.sysrevpharm.org/fulltext/196.-1602485896.pdf?1602586037>)).
15. Vysochan, L. Theoretical and conceptual aspects of forming the methodical system of physical education of the students of agrarian higher educational institutions. *International Journal of Applied. Exercise Physiology*, 2020. 9(10), 230-244. Retrieved from <http://www.ijaep.com/index.php/IJAE/article/view/1164>.
16. Vysochan L. The Role of Physical Education in the Professional Activity of Teaching Staff. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 2020. 9(5), 56-65.
17. Vysochan L. The Usage of Coaching Technology in the Formation of Emotional Intelligence of Future Tourism Managers. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 2020. VOL. 9 (8), 202-210.
18. Височан Л.М. Розвиток творчих здібностей студентів у процесі навчальної діяльності. «Наука і освіта» : науково-практичний журнал Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Одеса. 2017. № 12 . С.78-84.

19. Височан Л.М. Методика викладання природознавства: навчально-методичний посібник для студентів ОКР «Бакалавр» галузі знань 0101 Педагогічна освіта напрямку підготовки : 6.010102 Початкова освіта. Івано -Франківськ: НАІР, 2018. 64 с.
20. Кукалець М. В. Методика викладання природознавства у початковій школі : навчально-методичний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання студентів спеціальності «Початкова освіта»: навч. посібник. Львів «Новий світ-2000», 2019. 223с.
21. Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

Викладач:
Професор кафедри початкової освіти
та освітніх інновацій

Леся ВИСОЧАН